

Uitgelicht



ZUTENDAAL Frietkot.



NAMEN Werkzaamheden op een voormalig industrieterrein.



OUGRÉE Uitzicht op een verlaten staalfabriek.



TAMINES Afval van de in 1965 gesloten mijn Sainte-Eugénie.



MAASMECHELEN Uitzicht op de moskee in tuindorp Eijsden, de arbeiderswijk bij een voormalige steenkolenmijn.



KEULEN Op een parkeerstrook bij een industrieterrein wachten sekswerkers in caravans op hun klanten.

Bericht uit het gedoofde land

Toerisme duikt op in oude industriegebieden. Fotograaf **Hendrik J. Hunter** legde de landschappen van baksteen en ijzer vast.

Nee, sissen, stomen en walmen doet het niet meer in de Borinage, le Pays Noir, de Kempen, Zuid-Limburg en het Ruhrgebied. Het is gedoofd land sinds de mijnen en hoogovens er de poorten sloten. Als obelisk markeren schoorsteen, schachtbok, gashouder en koeltoren hier en daar nog het verleden van de kolossale machinerie. Als het regent, slaat de damp uit de heuvels met steenafval uit de koolputten. Het broeit nog in het binnenste.

Niet alles is definitief tot stilstand gekomen. De grillige woestijn van ijzer en baksteen biedt steeds meer plek aan musea, kunst ateliers, horeca, recreatie, start-ups. Er zijn rondleidingen en uitzichtpunten. Op steenbergen zijn tussen opschietend groen wandelpaden en mountainbikeroutes uitgezet.

De Maastrichtse fotograaf Hendrik J. Hunter ging er vanaf 2015 geregeld op uit om scherp te stellen op de restanten van de industriële revolutie en de metamorfose naar toeristische trekpleister en broedplaats. Hij moest er wel de grens voor over, in Zuid-Limburg is vrijwel alles wat herinnerde aan de mijnen onder de sloophamer gevallen of onder de zoden verdwenen.

Onderweg werd hij net zo geraakt door degenen die al die tijd in de schaduw zijn gebleven, de migranten uit Italië, Oost-Europa, Turkije en Marokko, hun kinderen en kleinkinderen. Hij zag daardoor nog een ommezwaai. In zijn pas verschenen boek *Once upon a time* stelt hij vast dat er een 'etnisch mozaiek' is ontstaan, waarin culturele en religieuze tradities stand weten te houden. 'Hier leven is schipperen tussen seculier en gelovig, modern en traditioneel.' Wie met mijnwerkers van toen spreekt, stuit op een terugkerend thema: ondergronds verdampen juist de verschillen en bloeide de kameraadschap.

Hunter is onder de indruk van de manier waarop de huidige bewoners er in een niet zelden verpauperde omgeving, zeker in Wallonië, er nog het beste van weten te maken. Zo bezien is dat dan een voortzetting; ook de generaties voor hen maakten er het beste van, in de krappe en smoothete mijngangen.

Rob Gollin